

Liber Spei et Amicitiae
Ivan Verougstraete

LIBER SPEI ET AMICITIAE
IVAN VEROUGSTRAETE

Amaryllis BOSSUYT
Beatrijs DECONINCK
Eric DIRIX
Albert FETTWEIS
Edward FORRIER
(Redactiecomité)

© Groep De Boeck NV, Brussel, 2011
Departement Larcier Gent
Coupure Rechts 298 – 9000 Gent

Verantwoordelijke uitgever: Vincent Simonart, Afgevaardigd bestuurder Groep De Boeck

Opmaak: proxess.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN: 978-2-8044-4817-2

Depot: 2011/0031/351

VOORWOORD

Op 1 oktober 2010 verliet voorzitter Ivan Verougstraete het Hof van Cassatie. Met dit vertrek verloor het Hof een van zijn meest markante leden. Zijn belang voor de ontwikkeling van de rechtspraak en voor de werking van het Hof kunnen inderdaad moeilijk worden overschat. Met reden zal men van hem later zeggen dat hij wellicht de beste eerste voorzitter is geweest die het Hof nooit heeft gehad.

Zijn invloed reikte echter ver daarbuiten. Hij was immers niet alleen voorzitter van het Hof van Cassatie, maar ook hoogleraar, wetgever, auteur van standaardwerken, hoofdredacteur, uitgever, manager, website-bouwer, wereldreiziger en zoveel dingen meer.

Als wetenschappelijk auteur is hij buitengewoon productief en invloedrijk. Zelfs na zijn vertrek laat hij de drukpersen onverminderd draaien. Zijn recent verschenen *Manuel de la continuité des entreprises et de la faillite* is de zoveelste kroon op het werk. Hij was betrokken bij de totstandkoming van diverse wetten. Bekend is dat hij een van de architecten is van de recente wet op de reorganisatie van de onderneming. Maar ook bij talrijke andere wetgevende initiatieven is zijn medewerking van vitaal belang gebleken. Onder zijn leiding kreeg het Benelux-Gerechtshof een nieuw élan. Het is echter onbegonnen werk om op deze plaats een overzicht te geven van al de facetten van zijn rijk gevulde loopbaan. Ivan Verougstraete is immers een juridische krachtpatser. Zijn juridische belangstellingsfeer is bijzonder ruim. De opstellen in deze bundel geven een mooi staal van deze verschillende rechtsdomeinen en thema's. Telkens wanneer hij zich op een bepaald terrein begaf, drukte hij hierop zijn onuitwisbare stempel. Ook bij interessante nieuwe rechtsdomeinen zoals 'mediation' of ICT-recht bevond hij zich meteen in de voorhoede. Voor hem bestaan taal- noch landsgrenzen. Ook op talrijke internationale fora had hij een invloedrijke stem. Velen in binnen- en buitenland heeft hij geïnspireerd. Hij behoort immers tot diegenen die de verre horizonthen reeds kunnen zien, die de meeste anderen enkel maar kunnen vermoeden. Ongetwijfeld zal de jonge Ivan struinend langs de mooie reien van zijn geboortestad zich aangesproken hebben gevoeld door het devies '*Plus est en Vous*' dat aan het Gruuthuse prijkt. Van toen af heeft hij zich voorgenomen om nooit zondermeer tevreden te zijn met de bestaande toestand. Al het bestaande kan en moet beter, hoe sterk de tegenstand ook is. In al zijn activiteiten zou hij het verschil maken.

Zijn lange loopbaan kende echter niet enkel triomfen, maar ook tegenslagen. Maar zoals in het beroemde gedicht laten triomfen en nederlagen, deze twee bedriegers, hem echter onverschillig. Belangrijker voor hem is de vriendschap. De

opstellen in deze bundel zijn dan ook afkomstig van de kring van vrienden die met hem binnen of buiten het Hof hebben samengewerkt. Het is van de vriendschap dat deze bundel een blijvend getuigenis wil afleggen.

Amaryllis BOSSUYT, Beatrijs DECONINCK, Eric DIRIX, Albert FETTWEIS,
Edward FORRIER
Het redactiecomité

CURRICULUM VITAE IVAN VEROUGSTRAETE

Biografie

- Geboren te Brugge op 12 februari 1942
- Middelbare school in Brugge (Sint Lodewijks)
- Reserveofficier pantsertroepen 1965
- Nationale Orden
  - Grootkruis in de Orde van Leopold II
  - Grootofficier in de Leopoldsorde
  - Grootofficier in de Kroonorde

Studies

- Kandidatuur rechten in de FUNDP
- Dr.iuris K.U.Leuven 1964
- MCL Columbia University New-York 1967

Beroep

- Hof van Cassatie (1989-2010)
  - Raadsheer
  - Afdelingsvoorzitter
  - Voorzitter
  - Dienstdoende eerste voorzitter
  - Voorzitter
- Hof van beroep te Brussel
  - Raadsheer en vervolgens Kamervoorzitter (1981-1989)
- Rechtbank van koophandel te Brussel (1981-1989)
- Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (1972-1974)
- Referendaris in het Hof van Justitie EG (1969-1972)
- Advocaat in de balie te Brugge (1965-1969)
- President, eerste vice-president, tweede vice-president van het Benelux-gerechtshof (2000-2010)
- Voorzitter van de Raad voor economische geschillen (1992-2002)

Wetenschappelijke nevenactiviteiten

- Toegevoegd navorser interuniversitair centrum voor rechtsvergelijking (1967-1969)
- Docent Economische Hogeschool Sint Aloysius
- Praktijkdocent K.U.Leuven
- Buitengewoon docent UIA
- Visiting professor Georgetown university

Verenigingen

- Voorzitter Leuvense universitaire mutualiteit (1962-1963)
- Voorzitter vervolgens bestuurder VZW Messidor (beschut wonen) (1980-heden)
- Voorzitter Gemme (Europese vereniging voor mediation) (2006-2009)
- Voorzitter Belgische afdeling van de Internationale Unie voor magistraten (1984-1990)

Tijdschriften

- Hoofdredacteur Tijdschrift voor Belgisch Handelsrecht (1975-2000)
- Redactielid SEW (1975-heden)

BIBLIOGRAFIE IVAN VEROUGSTRAETE

2011

- *Manuel de la continuité des entreprises et de la faillite*, Kluwer, 1085 p.
- “Niet-ontvankelijk!” in *Liber amicorum Jo Stevens* (te verschijnen).
- *Larcier Wetboeken* (hoofdredacteur) (in samenwerking met E. FORRIER).
- “Magistraat: een risicoloos beroep” in *Liber Amicorum Herman Cousy*.
- “Herstelmaatregelen en rechtsbescherming in- en buiten de wet van 2 juni 2010” in *IFR-bundel*, U.Gent (te verschijnen).
- *Les enseignements tirés de l’exécution de la directive sur la médiation: le point de vue des juges*, ed. Eur.Parl., 32 p.
- “Belgian law on mediation” in *ADR-bulletin*, Jams ed., te verschijnen.
- “Rechtsleerlessen” in *Quid leges sine cogitatione (hulde JM Nelissen Grade)*, Biblo, 63-73.

2010

- *Studentencodex Larcier 2010 – 2011* (in samenwerking met E. FORRIER), Larcier, 3v.
- “Les sanctions disciplinaires: du traitement cruel au respect de la concurrence” in *Liège-Strasbourg-Bruxelles: parcours des droits de l’homme*, Anthemis, 717-736.
- *Traité pratique de droit commercial*, t.II,(hoofdredacteur), Kluwer, 1160 p.
- *Larcier Wetboeken* (hoofdredacteur) (in samenwerking met E. FORRIER).
- “Rechten en garanties van de lopende overeenkomsten” in *De wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen*, Intersentia, 143-170.
- “De rol van het recht als instrument van vrede” in *Recht en vrede – Over juridische conflictregeling*, Larcier, 15-27.
- “Situering van en redenen voor de toepassing van de nieuwe wet” in *Continuïteit van de ondernemingen*, VIA-NOAB, 1-17.
- “De fiscale bepalingen van de wet continuïteit van ondernemingen”, *TBH* 2010, 211-219.
- “Conceptuele zwaartepunten van de wet continuïteit van de ondernemingen” (in samenwerking met M. TISON) in *Gerechtelijke reorganisatie getest, gewikt en gewogen*, Intersentia, 1-23.
- “Van cassatie naar revisie” in *Liber Amicorum Ludovic De Gryse*, Larcier, 445-462.

2009

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).

- *Jaarverslag van het Hof van Cassatie 2008* (lid van de hoofdredactie).
- “Damages actions for breach of the EC antitrust rules” (met A. BOSSUYT), *TBM* 2009, nr. 4, Maklu, 17.
- *Ontwerp van wetboek economisch recht* (met werkgroep geleid door L. VERJUS), FOD-economie, KMO, Middenstand en energie.

2008

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- *Jaarverslag van het Hof van Cassatie 2007*, (lid van de hoofdredactie).
- “Rechters en wetgevers: kan beter” in *Liber Amicorum Wymeersch*, Intersentia, 1103-1122.
- “Cassatie: vereenvoudiging, gezag en democratie” in *Cour de cassation de Belgique 175 ans*, Larcier, 217-230.
- “De continuïteit van de onderneming”, *TBH* 2008, 101-103.
- “Le monde judiciaire selon Guy K” in *Liber Amicorum Keutgen*, Buylant, 123-136.
- “Les grands arrêts de la Cour de cassation en matière bancaire” in *Liber Amicorum Bruyneel*, Bruylant, 529-548.
- “Jugdes and mediation” in *The new directive on mediation*, Maklu, 36-47.
- “La cassation: la simplification, l’autorité et la démocratie” in *Cour de cassation de Belgique 175 ans*, Larcier, 217-230.
- “Mediation and arbitration in insolvency situations in Belgian law” in *The challenges of insolvency-law reform in the 21th century*, Schulthess Zürich, 299-306.
- “Toegang tot rechterlijke beslissingen” in P. POPULIER en J. VAN NIEUWENHOVE (ed), *Toegang tot de wet*, die Keure, 45-57.
- “Medewerking, machtiging of bijstand van de commissaris inzake opschorting: enkele opvallende beslissingen”, *TBH* 2008, 111 sq.

2007

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- *Jaarverslag van het Hof van Cassatie 2006* (lid van de hoofdredactie).
- Bijdragen in boeken en tijdschriften
- “Vonnissen en arresten: elektronisch toegankelijk: de wet van Gresham?” (in samenwerking met H. VAN BOSSUYT) in *Liber Amicorum De Corte*, Kluwer, 251-271.
- “Een eerlijk proces voor het Hof van Cassatie in bijzondere procedures” in *Liber Amicorum Van den Berghe*, die Keure, 395-415.

- “Insolvabiliteit en zekerheden: 200 jaar wetboek van koophandel” in *Bicentenaire du code de commerce*, Larcier, 233-265.
- “Cassatie in civiele zaken” in *De werkwijze van de hoogste rechtscolleges*, BUJ, 143-182.
- *Rapports de synthèse: l’indépendance du pouvoir judiciaire*, AHJUCAF, Dakar, 67-112.
- Noot in *TBH* (“Faillissement bij gebrek aan passief”)
- “Phenix: les tribunaux à l’ère électronique” in *Actes du colloque du 8 février 2007*, CRID, Bruylant, 249 p.

2006

- “De wet uitgelegd door de rechter: een neveneffect van de democratie” (met A. DEWOLF) in A. ARTS, I. VEROUGSTRAETE, A. DE WOLF, R. ANDERSEN, *Verhouding tussen het Arbitragehof, de Rechterlijke Macht en de Raad van State*, die Keure, 394 p.
- *Het Beneluxgerechtshof na het Benelux-verdrag* (met V. VANOVERMEIRE), IRDI, 253-261.
- “Actualités en droit de la faillite et du concordat” in *Droit des affaires-Actualités et perspectives*, ECCI, 291-339.

2005

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).

2004

- “Poursuite des contrats en cours par les curateurs, indemnités de rupture et dettes de masse” (met A. ZENNER), *TBH* 2004, 524.
- “Voortzetting van lopende overeenkomsten door de curators, verbrekingsvergoedingen en boedelschulden” (met A. ZENNER), *TBH* 2004.
- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- *Het Phenix-project in Gerechtelijke achterstand: geen noodzakelijk kwaad*, Bruylant, 391-411.

2003

- “Inleiding” (en coörd.), *Imperat lex (bulde aan P. Marchal)*, Larcier, 482 p.
- *Manuel de la faillite et du concordat*, Kluwer, 785 p.
- *Verslag van het Hof van Cassatie* (lid van de hoofdredactie.).
- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- “Relatie met de rechters” (met M. HUYBRECHTS) in *Macht en onmacht van de arbiter*, Bruylant, 2003, 311-367.

- “National report” (met E. DIRIX) in *Principles of European insolvency law*, Kluwer, 97-146.

2002

- *Verslag van het Hof van Cassatie* (hoofdred.).
- “Pacta sunt servanda” in *Mok-aria*, Kluwer, 395-413.
- “Du fresh start à l’excusabilité” in *Faillite et concordat judiciaire, un droit aux contours incertains et aux interférences multiples*, Bruylant, 545 sq.
- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).

2001

- *Verslag van het Hof van Cassatie* (hoofdred.).
- “De rechtsmiddelen tegen een beslissing over de verschoonbaarheid van de gefailleerde”, *TBH* 2001, 343.
- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).

2000

- “Institutionele wijzigingen” in J. STUYCK en P. WYTINCK (eds.), *De hervormde Belgische mededingingswet*, Kluwer.
- “Het Hof van Cassatie en de motiveringsplicht” in *Mélanges Pierre van Ommeslaghe*, Bruylant, 1061-1087.
- *Verslag van het Hof van Cassatie* (lid van de hoofdredactie).

1999

- *Eurowetboek/Code de l’Euro* (met A. BRUYNEEL) *Larcier*, 393 p.
- “Synthese- Exposé de synthèse” in *Arbitrage en vennootschap*, Bruylant, 231-242.

1997

- “Les nouvelles lois sur la faillite et le concordat”, *CJ* 1997, 1-3.
- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).

1996

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- “Le franchisage” in *Les intermédiaires commerciaux*, éd. JB, 179-187.

1995

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).

- “De macht van het recht en de oriëntering door de rechter”, *Limburgs rechtsleven* 1995, 151-171.
- “Loi sur les pratiques du commerce: loi pour une société en mutation” in *Liber amicorum Aimé de Caluwé, Bruylant*, 424 p.

1994

- “Le rôle des magistrats dans l’application de la loi sur les pratiques du commerce” in *Les pratiques du commerce et l’information et la protection du consommateur*, Bruylant, 27-58.
- *De schuldeisers, de faillietverklaring en de opschorting van betaling*, Vl. Pleitgen. Brussel, 119-140.

1993

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- “De rechter en het economisch denken”, *Tijdschrift Balie Brussel* 1993, 17-20.
- “Antoine Braun et la méthode socratique” in *Jura vigilantibus*, Larcier, 433-438.

1992

- *Larcier Wetboeken* (in samenwerking met E. FORRIER).
- “Présentation du droit commercial general” in *Recueil Van Ryn*, Bruylant, 273-285.
- *La protection juridique des intérêts financiers des Communautés européennes* (met F. TULKENS en Chr. VANDEN WIJNGAERT), Bruylant.
- “Judicial politics in Belgium” in M.L. VOLCANSEK, *Judicial politics and policy making in Europe*, Frank Cass.
- “Redactionele signalen”, *SEW* 1992, 749-750.
- *Le référé commercial: le retour aux sources*, Centre des faculties universitaires catholiques pour le recyclage en droit, 21 p.
- “La sanction des infractions en droit communautaire” in *rapport FIDE*, Lisboa.

1991

- “Le juge comme arbitre ou l’arbitre comme juge: la recherche d’un équilibre” in *RDIComp.*, 1991, 336 sq.
- “Praktijken strijdig met de eerlijke handelsgebruiken” in *De nieuwe wet handelspraktijken*, Kluwer, 129-148.
- “Kroniek Belgisch economisch recht”, *SEW* 1991, 30-66.

1990

- “Quelques aspects du contrat de concession exclusive de vente et du franchisage” in *Les intermédiaires commerciaux*, JBB, 143-187.
- “Wil en vertrouwen in de totstandkoming van de overeenkomsten”, *TPR* 1990, 1163 en v.
- “Faillissement en continuïteit van de onderneming”, *TPR* 1990, 1731 en v.
- “Dettes de masse, privilèges et monnaie de faillite”, *RCJB* 1990, p.18 sq.

1989

- “Faillissement en aanverwante procedures” (met C. VAN SCHOUBROECK) in *Handels- en economisch recht*, XIII, Kluwer, 204-273.
- “Droits d’auteur et pratiques du commerce” in *Les journées du droit d’auteur*, Bruylant, 219-238.
- “Kroniek van Belgisch economisch recht” (met H. SWENNEN), *SEW* 1989, 405.

1988

- “De rechter en de macht” in *Acta colloquium acad.*, Koninklijke academie, 181-210.

1987

- *Manuel du curateur de faillite*, Swinnen, 553 p.

1986

- “Knelpunten van het faillissement”, *TPR* 1986, 573 sq.
- “Kroniek van Belgisch economisch recht” (met H. SWENNEN), *SEW* 1986, 507.

1985

- “Le juge économique: juge ou gestionnaire?” in *Le droit économique et financier en 1985*, Bruylant, 75-90.
- “Le juge consulaire et la faillite”, *Bulletin de l’Union des juges consulaires*, éd. Union royale belge des juges consulaires.
- “Le contrôle financier des sociétés anonymes” in *Les sociétés commerciales*, Bruylant, 261-311.
- “Article 177 European Economic Community – National Courts” in H. SCHERMERS (ed.), *National courts*, Elsevier, 128-133.

1984

- “Wettelijke criteria van de discontinuïteit” in *Discontinuïteit van de onderneming*, Kluwer, 278 sq.

- “De invloed van de doctrine op de rechtspraak”, *TPR* 1984, 65 sq.
- “L’action du ministère public auprès du tribunal de commerce” in *L’évolution du droit judiciaire, IXème journées J. Dabin*, Bruylant, 542 sq.
- “Een efficiënte rechtspleging in graad van beroep” in *De vereenvoudiging en versnelling van het burgerlijk proces*, Kluwer, 109-131.

1983

- *Rechtsfactoren in de onderneming* (met R. VANDENBERGHE), Kluwer (losbl.)
- “Kroniek van Belgisch economisch recht”, *SEW* 1983, 634 e.v.
- “Leasing van onroerend goed” (boekbespreking), *RMT* 1983, 501-503.
- “Het waterdicht beschot” in *Liber amicorum Jan Ronse*, Story Scientia, 395-412.
- “L’action en comblement du passif” in *Les créanciers et le droit de la faillite*, Bruylant, 426-450.

1982

- “De wet handelspraktijken en het recht van de Europese gemeenschappen” in *Liber amicorum Mertens de Wilmars*, Kluwer, 387-405.
- “Wettelijke criteria van discontinuïteit” in *Ondernemingsdiscontinuïteit*, Kluwer, 269-284.

1981

- “Les curateurs peuvent-ils violer l’article 479 de la loi sur les faillites”, *BRH* 1981, 467.

1980

- “Het kort geding: recente trends”, *TPR* 1980, 258 e.v.
- “De aansprakelijkheid van de commissaris” in *Belgische commissaris op nieuwe wegen*, EHSAL.

1979

- “Gerechtigd akkoord, beheer met bijstand, hulp aan ondernemingen in moeilijkheden”, *TPR* 1979, 793 e.v.
- *Manuel du curateur de faillite*, Swinnen, 553 p.
- “Kroniek van Belgisch economisch recht” (met H. SWENNEN), *SEW* 1979, 358-370.
- “Kroniek van Belgisch economisch recht”, *SEW* 1979, 698-722.

1978

- “De bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van koophandel rechtdoende op grond van artikel 55WHP”, *RW* 1978-1979, 817 e.v.
- “De ontwikkeling van het faillissementsrecht in een Europese context” (met J. STEENBERGEN), *BRH* 1978, 535 e.v.
- “Te voeren acties en te gebruiken middelen als de debiteur in gebreke blijft” in *Het veilig stellen en het incasseren van vorderingen in België*, *NKKh*, 108 p.
- “Leasing” in *Ekonomisch en financieel recht vandaag II*, Beck, 325 e.v.

1977

- “De Belgische rechtbanken en de ondernemingen in moeilijkheden” in *Handels-overzicht Nederlandse kamer van koophandel*.
- “Kroniek Belgisch economisch recht” (met H. SWENNEN), *SEW* 1977, 669-696.
- “De Belgische rechter en het gemeenschapsrecht – Enkele praktische gegevens” in *Bulletin Internationale Unie van magistraten*.

1976

- *Colloque magistratures économiques 1974*, “Precontentieuse economische rechtsmachten” (met J. VANDERGUCHT), 1-6, 1-13.
- “Niet-betaling en wankelen van krediet”, *BRH* 1975, 455-468.
- *The caselaw of the Court of justice: a critical examination of the methods of interpretation* (met F. DUMON), Hof van Justitie EG (ed.).

1973

- “Privaatrechtelijke aspecten van finance leasing”, *TPR* 1973, 747 e.v.
- “Kroniek van rechtsleer en rechtspraak betreffende het economisch recht”, *SEW* 1973, 39 e.v.

1972

- “Recevabilité du recours en annulation et respect du principe de proportionnalité de l’action de l’administration”, *Cahiers de droit européen* 1972, 666 sq.
- “Kroniek van rechtsleer en rechtspraak betreffende het Belgisch economisch recht” (met H. SWENNEN), *SEW* 1972, 359 e.v.
- *Coll. Jupiter Validité des ententes soumises à notification et notifiées* (comm. art. 85 CE), Editions Jupiter.
- *Col. Jupiter, Tarif douanier: désignation des marchandises*, Editions Jupiter.
- Noot onder HvJ Béguelin 22/71, *SEW* 1972, 575.

1971

- “Proceedings against member States for failure to fulfil thier obligations” (with J. MERTENS DE WILMARS), in *Common Market Law Review* 1970, 385 sq.
- “Kroniek van rechtsleer en rechtspraak betreffende het Belgisch economisch recht” (met H. SWENNEN), *SEW* 1971, 564 sq.

1970

- Noot onder arrest hof van beroep Brussel Franco Suisse in *Revue trimestrielle de droit comparé* 1970, 23 sq.
- Noot onder arrest HvJ 6 en 11/69,(met LJ BRINKHORST) in *Common Market Law Review* 1970, 479.

1969

- “Le contrat de leasing”, *Revue de la Banque* 1969, 610 e.v.
- Noot onder het arrest Sayag, *RW* 1969-70, 612.

1968

- “Het Koninklijk besluit op de financieringshuur”, *SEW* 1968, 319.

1962

- “Overzicht van de biografieën van Pieter Coutereel”, in *De Brabantse folklore*, nr. 1, 1-15.

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	I
Curriculum Vitae Ivan Verougstraete.....	III
Bibliografie Ivan Verougstraete	V
DEEL 1	
TEN GELEIDE	I
Beste Ivan, ...	3
Robert Boes	
Message à I-V-A-N	7
André Bruyneel	
IVAN.	13
Nicole Comeliau et Violaine Verougstraete	
Ivan le terrible	15
Benoît Dejemeppe	
To Ivan	19
Mathew Thorpe	
Over werk en <i>otium</i>.	21
Jean-Marie Nelissen Grade	
DEEL 2	
RECHT, RECHTERS EN CASSATIE	35
De Nederlandse Hoge Raad: ruim baan voor de kerntaken door selectie aan de poort.	37
Daan Asser	
De “bescheiden” bijdrage van het Hof van Cassatie aan het aansprakelijkheidsrecht	47
Ingrid Boone	
Kroniek van een aangekondigde mislukking	61
Edward Forrier	

Ce que nous devons à Ivan Verougstraete	67
Paul Martens	
Much about Justice	77
Christine Matray	
De motivering door de cassatierechter in civiele zaken.	91
Alain Smetryns	
Considérations sur le moyen de cassation en matière civile	97
Christian Storck	
Toegang tot de rechtspraak en toegankelijke rechtspraak	109
Hans Van Bossuyt	
Artikel 1080 van het Gerechtelijk Wetboek en de verplichte vermelding van de geschonden wettelijke bepalingen in het middel tot cassatie: een excessief formalisme?	117
Beatrix Vanlerberghe en Johan Verbist	
Het beeld van de rechter: macht en beleid, brein en gezag	133
Walter van Gerven	
La modulation dans le temps des effets des arrêts de la Cour de cassation: de la dynamite juridique?	143
Sylviane Velu	
Substitutie van motieven om motiveringsgebrek te verhelpen.	167
Ernest Waûters en Sven Mosselmans	
Een nieuwe wind doorheen de cassatieprocedure Un vent nouveau souffle sur la procédure de cassation	173
Beatrijs Deconinck, Albert Fettweis, Steven Lierman et Martine Regout	
La fin de non-recevoir au moyen, soulevée d'office par la Cour de cassation, et le principe de la contradiction	179
Albert Fettweis	
Hoe breed is de poort van het Hof van Cassatie? Selectiemechanismen voor burgerlijke zaken gewikt en gewogen.	201
Steven Lierman	
Verba volant, scripta manent Quant aux conclusions du parquet près la Cour de cassation en matière civile	213
Martine Regout	

Meer orde in de tucht	
Een meer uniforme cassatieprocedure in tuchtzaken	227
Beatrijs Deconinck	
DEEL 3	
HANDELS- EN ECONOMISCH RECHT	237
De rol van de voorzitter	239
Jan Cerfontaine	
Aansprakelijkheid en verzekering	
Een (poging tot) synthese met enkele eigen accenten	255
Herman Cousy	
Is er plaats voor overwegingen van algemeen belang in het kader van de mededingingsregels?	267
Pierre de Bandt	
When IP meets “cassation”: mijmeren bij een niet alledaagse ontmoeting .	285
Ludovic De Gryse	
De rechtspersoonlijkheid van de failliete boedel	
Een lans voor een pijp	297
Werner Derijcke	
De zekerheidsoverdracht van schuldvorderingen herbezocht	305
Eric Dirix	
Overzicht van rechtsmiddelen in het commercieel insolventierecht	315
Jacques Embrechts	
Enkele bedenkingen over de wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen	327
Huguette Geinger	
De groeiende autonomie van de rechtstreekse vordering	337
Geert Jocqué	
Pachtwet en vennootschappen: op gespannen voet.	345
Eric Stassijns	
Het mededingingsrecht in het (Belgisch) economisch recht	353
Jacques Steenberghe	
Mededingingsrecht en consumentenrecht. Onrechtmatige bedingen.	363
Henri Swennen	

De Wet Continuïteit Ondernemingen: het portaal naar een nieuw insolventierecht?	379
Michel Tison	
Involed van de verschoonbaarverklaring op de invordering van de inkomstenbelastingen ingekohierd op naam van gehuwden of wettelijk samenwonenden	389
Bruno Vanermen	
DEEL 4	
EUROPEES EN INTERNATIONAAL RECHT	401
Een nationale mededingingsautoriteit kan geen prejudiciële vraag stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie; “<i>les carottes sont-elles cuites</i>”?	403
Amaryllis Bossuyt	
Propos sur les voies de recours en matière d’arbitrage international.	417
Guy Keutgen	
De prejudiciële versnelde en spoedprocedures in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht voor het Hof van Justitie	425
Koen Lenaerts	
Over vreemd nationaal recht voor de nationale rechter en de Unierechter.	437
Michael Traest en Vinciane Vanovermeire	
Europese lenteoogst	
Enkele prejudiciële uitspraken 1969-1971	451
Martijn van Empel	
‘t Schrijverke	465
Edward Forrier	